

God beredskap gav beskjedent legionellautbrudd i Stavanger

Egen smitteverngruppe, et godt nettverk og det faktum at smittevern er kommet på kartet, får æren for at årets legionellautbrudd i Stavanger ble beskjedent.

Smittevernoverlege Max Jens Holm i Stavanger kan puste ut. Smittekildene for høstens legionellautbrudd i oljebyen er forhåpentligvis identifisert. Legionellabakterien er oppdaget i kjøletårnene til Gilde Vest og Esso Norges kontorbygg, begge på Forus i Sandnes, og prøver er sendt til genotyping i København. Holm er likevel forberedt på nye sykdomstilfeller; endelig svar får han først når genotypingen er klar, men han blir ikke lenger tatt på sengen.

– Beredskapen er enormt mye bedre i år enn den var da vi fikk legionellaepidemi i fjor. Nå har vi landets beste beredskap mot legionella, sier Holm.

God beredskap

Mot slutten av fjorårets legionellautbrudd opprettet Stavanger kommune en smitteverngruppe. Den består foruten Holm selv av helsesjefen, en laboratorielege og infeksjonsmedisiner fra Sentralsjukehuset i Rogaland, beredskapssjefen i kommunen samt en egen presseansvarlig. I høst har i tillegg helsesjefen i nabokommunen Sandnes vært med.

Smitteverngruppen fikk testet effektiviteten et drøyt år etter at den var etablert. – På morgenen lørdag 7. september ble årets første tilfelle av legionellasmitte meldt. Allerede lørdag kveld hadde smitteverngruppen sitt første møte, og søndag morgen var den fullt operativ, opplyser Holm.

En annen stor forbedring fra i fjor er at man har oversikt over alle kjøletårn i kommunen. Kjøletårn er oftest nevnt som smittekilde for legionella. Dessuten er smittevern kommet på kartet.

Smittevernoverlege Max Jens Holm er forberedt på nye smittetilfeller. Foto I.M. Høie

– Tidligere har det vært et strev å få gehør for smitteforebyggende arbeid, men det siste året har vi fått ressurser til å jobbe med dette og til å kreve inn opplysninger, blant annet av innehavere av kjøletårn. Det er lett å si at slikt skjer ikke hos oss, men det viser seg altså at plutselig må man for eksempel ha oversikt over byens kjøletårn, sier Holm. – Det var heldig at utbrudd nummer to kom i Stavanger igjen, ettersom vi hadde god trening, legger han til.

Informasjon til befolkningen

Smitteverngruppen har gått bredt ut for å identifisere smitekilden. Luftkondisjoneringsanlegg, bilvaskanlegg og dusjanlegg for frukt- og grøntanlegg i dagligvareforretninger er sjekket, i tillegg til samtlige kjøletårn.

I fjor ble det tatt 70 prøver av mulige smitekilder. 28 personer ble syke. Sju døde. I år har man tatt 150 prøver. Tre personer er blitt litt syke. Ingen døde.

Under årets utbrudd opprettet Stavanger kommune en egen kontaktttelefon, hvor en sykepleier svarer på spørsmål fra befolknin-

gen. Pågangen var særlig stor de første dagene, men Holm opplever ikke befolkningen som spesielt engstelig. – Legionellautbruddene uroer, men det er mange som ikke er engstelige. Legionellasmitte er en ekstra risiko i livet som kan ramme hvis man er på feil sted til feil tid, og som man ikke kan gjøre noe særlig med. Slikt skremmer noen, og mediene bidrar med sitt, mener Holm. – Det er svært viktig å få korrekt informasjon ut til mediene. Derfor har vi også egen presseansvarlig i smitteverngruppen.

Holm legger også vekt på det unike nettverket som vokste frem under legionellaepidemien i 2001, og som gav kontakter med ansatte i Nasjonalt folkehelseinstitutt, leger ved Sentralsjukehuset i Rogaland, næringsmiddeltilsyn og politietaten.

Nye retningslinjer

1. november kommer Nasjonalt folkehelseinstitutt med nye retningslinjer for vedlikehold og rengjøring av kjøletårn. – Vår linje har hittil vært at det viktigste er godt vedlikehold for å unngå vekst av bakterier, sier Preben Aavitsland, leder av seksjon for infeksjonsforebyggende medisin ved Folkehelseinstituttet (se også s. 2496).

– Med godt vedlikehold og rengjøring er det ikke nødvendig med prøvetaking. Vi må likevel se på dette på nytt, i lys av utbruddene i Stavanger, og i lys av at det er stor forskjell på rutinene fra land til land. I enkelte, som USA, blir det ikke tatt prøver av kjøletårn, mens andre land kan kreve prøvetaking annen hver uke. Men ved Stavanger-hotellet som var smittekilde for legionella i fjor, var det svikt i vedlikeholdet, minner Aavitsland om.

I løpet av høsten vil Folkehelseinstituttet lage en konferanse om legionella for smittevernleger, blant annet basert på erfaringer fra Stavanger.

– *Ingrid M. Høie, Tidsskriftet
ingrid.hoie@legeforeningen.no*

Ny preparatliste for blåresept

Preparatlisten til blåreseptforskriften er oppdatert med virkning fra 1. oktober. For første gang er det også laget en liste over hvilke antibiotika som kan forskrives på blå resept. Tidligere har det vært opp til apotekene å påse om legemidlet legen har forskrevet, refunderes eller ikke. Denne ordningen opphørte 1. oktober.

Preparatlisten gjelder preparater som kommer inn under § 10 i *Forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr*. Listen finnes på Lovdata: www.lovdata.no/rsk/rtv/rt-19990000-0001.html

Ny hjertemedisin på blåresept

På grunn av mangelen på Selo-Zok er hjertemedisinen Emconcor blitt tilgjengelig på blåresept fra 1. oktober.

Legemiddelverket hastebehandlet søknaden for preparatet fordi forsyningssvikt for Selo-Zok førte til at rundt 75 000 pasienter fikk svekket tilbudet sitt. Både søknad om markedsføringstillatelse og godkjenning for forskrivning på blåresept ble behandlet svært raskt. Det nye legemidlet er billigere enn Selo-Zok, ifølge Helsedepartementet. Nye leveranser av Selo-Zok kan ventes i midten av november.